

Wegwijzer
voor de
AIOS Interne geneeskunde

**Junior Nederlandse Internisten Vereniging
(JNIV)**

Versie mei 2025

Niets uit deze uitgave mag worden vermenigvuldigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, kopie, fotografie of op welke wijze dan ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de Junior Nederlandse Internisten Vereniging.

Aan de tips en adviezen genoemd in dit boekje kunnen geen rechten of plichten worden ontleend.

Inhoudsopgave

1. Voorwoord	4
2. Een goed begin...	5
3. De JNIV	7
4. Opleiding	8
5. Onderwijs	10
6. Toetsing en beoordeling	11
7. Praktische tips	12
8. Problemen in de opleiding	13
9. Nuttige adressen	14

1. Voorwoord

Beste AIOS,

Van harte gefeliciteerd! Jij bent aangenomen en staat nu dus aan het startpunt van je opleiding tot internist!

Voor je ligt het AIOS-boekje, oftewel de wegwijzer voor de AIOS Interne geneeskunde. Dit document bevat een aantal praktische tips die je op weg helpen bij de start van de opleiding. De belangrijkste informatie is bovendien te vinden in het landelijk opleidingsplan, dat is in te zien via de website van de NIV ([Opleidingsplan en regelgeving - Internisten](#)).

De opleiding is niet statisch en verandert voortdurend; veel actuele en interessante informatie over opleidingsaangelegenheden vind je op LinkedIn en op de website van de JNIV en NIV. Elk opleidingsziekenhuis heeft een ziekenhuisvertegenwoordiger die in direct contact staat met de JNIV en regelmatig updates ontvangt en deelt met de assistentengroep. Daarnaast verschijnt 4x per jaar de JNIV-nieuwsbrief per mail met hierin belangrijke activiteiten en/of mededelingen.

Wij hopen je met dit boekje op weg te helpen bij de start van de opleiding en wensen je veel succes en plezier toe in de komende jaren! En mocht je vragen hebben, zijn wij natuurlijk altijd bereikbaar.

Vriendelijke groet,
Het JNIV-bestuur

2. Een goed begin...

Gefeliciteerd! Je bent aangenomen voor de opleiding Interne geneeskunde. Wat nu?

Dit moet je regelen vóór je start met de opleiding:

1. Aanmelding RGS (>8 weken vóór starten)
2. Lid worden van de NIV (en zo automatisch van de JNIV)
3. Opgeven voor landelijk onderwijs bij het COIG-secretariaat
4. Lid worden van DJS

1. Aanmelding Registratiecommissie Geneeskundig specialisten (RGS)

Zorg dat je een schriftelijke bevestiging krijgt van je regionale hoofdopleider. Hierin dient ook te staan waar en wanneer de opleiding begint. Je moet je aanmelden bij de RGS vóór aanvang van de opleiding. Hierbij moet je aangeven voor welk specialisme en door welke erkende opleider je zult worden opgeleid (zie: [Registreren als aios | KNMG](#))

Je hebt hiervoor nodig:

- Kopie van je artsenbul
- Je inschrijving in het BIG-register
- Het aanstellingscontract van de opleidingsrichting

Indien aan het bovenstaande niet binnen twee maanden na de aanvang van de opleiding is voldaan, kan de opleidingstijd officieel pas ingaan op de datum waarop het ingevulde formulier op het bureau van de RGS is ontvangen. Zorg er dus voor dat je aanmelding direct is geregeld. [Registreren als aios | KNMG](#)

De kosten voor de RGS registratie zijn te declareren bij het ziekenhuis waar je begint met werken. *Vergeet dit dus niet te doen!*

2. Lid worden van de Nederlandse Internistenvereniging (NIV) en JNIV

Wij raden je aan je direct aan te melden bij de NIV, waarbij je automatisch lid wordt van de JNIV. Hier alle voordelen op een rij:

- Korting op landelijke verplichte onderwijsdagen (COIG's), de landelijke kennistoets, de Internistendagen; JNIV congressen en overige (J)NIV activiteiten/dagen
- 4x per jaar magazine *Interne Geneeskunde*;
- Digitale JNIV-nieuwsbrief zodat je altijd op de hoogte bent van activiteiten, vacatures en wat er verder speelt bij de JNIV;
- Actief worden bij de JNIV, bijvoorbeeld in één van de JNIV-commissies.

3. Opgeven voor landelijk onderwijs bij het COIG-secretariaat

Het landelijk onderwijs wordt gecoördineerd door de Commissie Cursorisch Onderwijs Interne Geneeskunde (COIG) en het COIG-secretariaat van het NIV-bureau. Deze onderwijsdagen zijn verplicht.

Je moet je bij start van de opleiding aanmelden bij het COIG-secretariaat, en dan krijg je voor elke onderwijsdag automatisch een uitnodiging.

Voor aanmelden en meer informatie: <https://www.internisten.nl/de-opleiding/landelijk-verplicht-onderwijs/>

4. Lid worden van De Jonge Specialist

Naast aanmelding bij de NIV, raden wij je sterk aan je aan te melden bij De Jonge Specialist (DJS). Dit is dé belangenbehartiger van alle medisch specialisten in opleiding en vertegenwoordigt ruim 6000 A(N)IOS, profielartsen en arts-onderzoekers, en voert namens de AIOS de gesprekken met derde partijen (denk aan verdeling opleidingsplaatsen, CAO-onderhandelingen, landelijke aandacht voor gezond en veilig werken, juridisch advies, etc.).

DJS heeft een ledenraad waarin alle junior-wetenschappelijke verenigingen (dus de JNIV, de AIOS van de heilkunde, gynaecologie, etc.) een vertegenwoordiger hebben. Wij bepalen dus mede de visie en het beleid van DJS. Hoe meer AIOS Interne geneeskunde lid zijn, hoe meer stemrecht de JNIV heeft tijdens deze ledenraad. Verder kun je je als lid van DJS ook zelf inzetten voor DJS, bijvoorbeeld in één van hun commissies. Je kunt lid worden van DJS via [De Jonge Specialist | Dé landelijke stem voor aios, anios en arts-onderzoekers](#).

3. De JNIV

De Junior Nederlandse Internistenvereniging (JNIV) is de vereniging voor alle arts-assistenten in opleiding tot internist. De JNIV behartigt de belangen van alle AIOS, en ook van ANIOS die bij de Interne geneeskunde werken. De vereniging wordt geleid door het JNIV-bestuur, bestaande uit 9 leden, verspreid over de opleidingsregio's. De voorzitter van het JNIV-bestuur is automatisch ook lid van het bestuur van de Nederlandse Internisten Vereniging (NIV).

<https://www.internisten.nl/jniv/bestuur/>

Verschillende JNIV-commissies voeren taken uit voor de vereniging, en/of organiseren evenementen. Ook zijn er AIOS vanuit de JNIV vertegenwoordigd in commissies van de NIV. Zie voor de commissies: <https://www.internisten.nl/over-de-niv/commissies-en-secties-2/>

Wij zijn altijd op zoek naar leden die het leuk vinden om een steentje bij te dragen. Dit kan zijn door (tijdelijk) deel te nemen aan een commissie, bestuurslid te worden of misschien heb je zelf een ander goed idee. Mail ons! jniv@internisten.nl

Evenementen JNIV

De JNIV organiseert een aantal jaarlijkse evenementen waaraan je kunt deelnemen als AIOS (en vaak ook als ANIOS):

- *Smeerolie voor de poli*: stoomcursus poliklinische Interne geneeskunde met een interactief karakter. Deze cursus is een uitstekende voorbereiding voor de polikliniekstage in 2^e of 3^e jaar. Thema's die aan bod komen zijn: diabetes mellitus, schildklierfunctiestoornissen, anemie etc.
- *Geniaal op zaal*: een spoedcursus voor A(N)IOS handig voor de zaalstage met basale en praktische onderwerpen als infuusbeleid, efficiëntie, samenwerking met verpleegkundigen etc.
- *Landelijke Opleidingsdag Interne Geneeskunde (LOIG)*: landelijke dag voor opleiders en AIOS met interactieve workshops over actuele onderwerpen met betrekking tot opleiden/opleiding. Elke opleider neemt jaarlijks twee AIOS mee uit het desbetreffende centrum, vraag dus actief of je mee mag.
- *JNIV-Strategiemiddag*: jaarlijks terugkerend evenement waarbij we belangrijke onderwerpen bespreken die betrekking hebben op o.a. de opleiding en werkgelegenheid. Hierbij vragen we om actieve betrokkenheid van de leden; ziekenhuisvertegenwoordigers worden geacht aanwezig te zijn, en vind je als lid van de JNIV dat iets beter kan of loop je ergens tegenaan? Kom dan naar onze Strategiemiddag.
- *Vliegende Start als Internist*: deze congres dag is bedoeld voor ouderejaars AIOS. Vakoverstijgende onderwerpen komen aan bod zoals management, ziekenhuisfinanciering, zorginkoop, samenwerking en teamdynamiek met jaarlijks andere spraakmakende (bekende) sprekers.
- *Internistendagen*: elk jaar organiseert de JNIV sessies en workshops tijdens de Internistendagen, inhoudelijk met name toegespitst op relevante onderwerpen voor AIOS.

4. De opleiding

Landelijk en lokaal opleidingsplan

De opleiding moet voldoen aan de landelijke opleidingseisen. De opleidingseisen zijn te vinden op de website. De meest concrete uitwerking van de opleiding is te vinden in het lokale opleidingsplan in je eigen ziekenhuis, dat op basis van het landelijke plan is opgesteld. [Opleidingsplan en regelgeving - Internisten](#)

Opleidingsschema

De opleiding bestaat uit twee herkenbare onderdelen:

1. Basisgedeelte Interne geneeskunde
 - a. Klinische stage algemene interne geneeskunde (duur minimaal 12 maanden);
 - b. Verplichte stages: poliklinisch werken (minimaal 8 maanden), consultatief werken (4-6 maanden), Intensive Care (4-6 maanden)
 - c. Keuzestages (allen 4-6 maanden): bijvoorbeeld cardiologie, longziekten, hematologie, oncologie, infectieziekten, allergologie/klinische immunologie, medische microbiologie, klinische farmacologie, onderwijsstage, etc.
2. Differentiatie (24 maanden)
 - a. Enkelvoudig (duur 24 maanden)
 - b. Meervoudig (3x 8 maanden of 2x12 maanden)

Vraag de opleider, respectievelijk differentiatieopleider, over de mogelijke facultatieve stages en de differentiaties. In overleg met de opleider is het ook mogelijk stages in een ander ziekenhuis of opleidingsregio te doen in het kader van de individualisering. Vaak wordt dit niet actief aangeboden, maar het wordt vaak wel gehonoreerd als je het zelf regelt. Vraag na bij andere AIOS in je regio, of bij je ziekenhuisvertegenwoordiger, welke stages in andere ziekenhuizen worden aangeboden die in jouw ziekenhuis misschien niet worden aangeboden.

Het is aan te raden om tijdens de opleiding contact te houden met de regionale hoofdopleider over je voortgang, eventuele problemen, de overgang van perifeer naar academisch ziekenhuis, je toekomstplannen, differentiatiekeuze of het doen van (promotie)onderzoek. Wijzigingen in je opleidingsschema zijn mogelijk. Als AIOS ben je ook vrij om over te stappen naar een andere regio. Hier zijn strikte voorwaarden voor en dient uiteraard te worden overlegd met de regionale hoofdopleider.

Individualisering

Individualisering en competentiegericht opleiden betekent dat je zelf een belangrijke stem hebt in hoe jouw opleiding er inhoudelijk uitziet. Dit vereist verdieping over de mogelijkheden en tijdige communicatie over je wensen met de opleider. Dit wordt vastgelegd in een *individueel opleidingsplan*. In de praktijk komt het er regelmatig op neer dat individualisering en bedrijfsvoering elkaar in de weg zitten. Ons advies is dan ook om vroeg in de opleiding voor ogen te hebben hoe jouw individuele traject eruit zou moeten komen te zien. Informeer hiervoor om je heen naar opties en bespreek dit tijdig met je opleider zodat je zelf een opleiding naar wens kunt creëren.

Zie ook:

[Opleiding tot medisch specialist | Federatie Medisch Specialisten](#)
[Opleidingsplannen | Federatie Medisch Specialisten](#)

Portfolio

Er wordt gewerkt met een digitaal portfolio: Reconcept. Hierin houd je het individuele opleidingsplan bij, je beoordelingen en voortgangsgesprekken. Je kunt ook de app downloaden op je smartphone. [Portfolio - Internisten](#).

Onderbreking van de opleiding

Het onderbreken van de opleiding, bijvoorbeeld voor een buitenlandse stage (dit is overigens ook mogelijk als onderdeel van de opleiding) of onderzoek, is in overleg met de lokale en regionale opleider in principe mogelijk. Hiervoor moet een verzoek worden ingediend bij de RGS. Wijzigingen in je schema dienen 2 maanden van tevoren ingediend te worden aan de RGS na toestemming van de opleider. Onderbreking langer dan 10 dagen moet worden gecompenseerd. Bij hervatten van de opleiding na langdurige onderbreking zal door de opleider in samenspraak met de RGS worden bekeken of delen van de opleiding opnieuw moeten worden gevolgd. Meer informatie is te vinden op: <https://www.internisten.nl/de-opleiding/opleiding-tot-internist/>

Deeltijdwerken

- Deeltijdopleiding is mogelijk vanaf het begin van de opleiding. Wil je parttime werken, bespreek dat dan met je opleider. De opleidingstijd wordt navenant langer. Bespreek ook hoe hiermee omgegaan wordt in dienstblokken. Worden deze voor de deeltijdwerker ingekort, wordt er extra gecompenseerd of wordt dit verrekend in het percentage aanstelling? Kijk voor de afspraken in het Kaderbesluit: [Regelgeving | KNMG](#)

5. Onderwijs

Verplicht onderwijs tijdens de opleiding

Tijdens de opleiding is er zowel landelijk als regionaal verplicht onderwijs, waarbij er jaarlijks een verplichting volgt van 10 dagen gestructureerd onderwijs, in de eerste vier jaar in ieder geval:

- Regionale opleidingsdagen Interne geneeskunde (ROIG) (5x per jaar)
- Landelijke kennistoets
- COIG onderwijs
- Cursorisch onderwijs dan wel Discipline Overstijgend Onderwijs (DOO) (minimaal 1x per jaar) in de volgende thema's: communicatie, kwaliteit en veiligheid, bestuur en management, onderwijs en opleiden en onderzoek/wetenschap.
- geaccrediteerd onderwijs: e-learning Kwetsbare ouderen (module KNMG) of een gelijkwaardig programma
- de Internistendagen (minimaal 3x verplicht tijdens de opleiding, waarvan 1x in de laatste 2 jaar).

Landelijke COIG

De volgende landelijke onderwijsdagen zijn op dit moment verplicht in de opleiding:

Klinische farmacologie	1 ^e jaar
Water & Zout	2 ^e jaar
Genoom & Genetica	3 ^e jaar
Immuniteit & infectie	4 ^e jaar

Als je je hebt ingeschreven bij het COIG-secretariaat (zie hierboven bij 'Dit moet je regelen') krijg je voor elke onderwijsdag automatisch een uitnodiging. De opleider moet ervoor zorgen dat de deelnemers de avond en de nacht voorafgaand aan de afsluitende landelijke cursusdag, geen dienst doen.

Regionaal onderwijs

De opleiders uit je regio organiseren de regionale opleidingsdagen en verzorgen de invulling hiervan. De inhoud verschilt dus per regio. In principe komen alle onderdelen uit de Interne geneeskunde aan bod.

Kennistoets

Elk jaar vindt er een landelijk verplichte kennistoets plaats. De kennistoetsen moeten inzichtelijk maken waar lacunes zitten in je kennis. Als je je hebt aangemeld bij het COIG-secretariaat krijg je een persoonlijke uitnodiging van de NIV om je in te schrijven voor de kennistoets.

De kennistoets heeft een resultaatverplichting voor alle AIOS Interne geneeskunde. Er geldt een relatieve norm gebaseerd op het opleidingsjaar. Zie ook de website:

<https://www.internisten.nl/de-opleiding/landelijk-verplicht-onderwijs/>

6. Beoordeling

Toetsing

De toetsing is vastgelegd in de opleidingseisen (besluit CCMS). De opleidingseisen zijn terug te vinden op <https://www.internisten.nl/de-opleiding/opleiding-tot-internist/>

De beoordelingen kunnen worden uitgevoerd door de opleider of leden van de opleidingsgroep en worden vastgelegd in het portfolio in Reconcept. In het lokaal opleidingsplan kan je de wijze van toetsing in jouw opleidingsziekenhuis terugvinden. De AIOS houdt zijn eigen portfolio bij als basis voor de voortgang.

Beoordeling

Voortgangsgesprekken

De frequentie van voortgangsgesprekken is landelijk vastgelegd: in het eerste jaar van de opleiding na afloop van elk kwartaal; in het tweede en derde jaar halfjaarlijks; daarna één keer per jaar, het laatste gesprek in elk opleidingsjaar is tegelijkertijd een geschiktheidsbeoordeling.

Stagegesprekken

Aan het begin en einde van elke stage dient een evaluatie met de opleider of stagebegeleider plaats te vinden. Er bestaat een gedeelde verantwoordelijkheid bij de AIOS en stagebegeleider om ervoor te zorgen dat deze gesprekken daadwerkelijk plaatsvinden en worden vastgelegd in het portfolio.

Geschiktheidsbeoordeling

Ieder jaar vindt er een geschiktheidsbeoordeling door de opleider plaats, tijdens het voortgangsgesprek. Het verslag van dit gesprek wordt door de AIOS aan het portfolio toegevoegd. Bij twijfel over de geschiktheid van de AIOS vinden vervolgggesprekken plaats, en maak je samen een verbeterplan. Bij blijvende ongeschiktheid moet de opleider bij RGS melden dat de AIOS de opleiding niet kan voortzetten. Indien hierover een geschil ontstaat, zal in eerste instantie worden nagegaan of de procedure ten aanzien van de voortgangsgesprekken juist is gevolgd. Beroep tegen deze procedure is mogelijk bij de Commissie voor Geschillen van de KNMG.

De differentiatie – de laatste twee jaar

In de laatste twee jaar van je opleiding volg je differentiatiestages (voorheen aandachtsgebied of profiel genoemd). AIOS kunnen kiezen voor een enkelvoudige differentiatie van 24 maanden, of een meervoudige differentiatie (3 x 8 maanden of 2 x 12 maanden in verschillende differentiaties). Informeer hiernaar bij je opleider. Het is raadzaam om je keuze voor een differentiatie op tijd aan te geven zodat stages ingepland kunnen worden die aansluiten bij je gekozen differentiatie. Zoals gezegd ben je vrij om je differentiatie in een andere opleidingskliniek of regio te volgen, bespreek dit met je opleider.

Afronden van de opleiding

Aan het einde van de opleiding wordt bij goed gevolg door de opleider het C-formulier afgegeven, wat je nodig hebt voor de registratie als internist. Hiermee kun je je als internist registreren bij de RGS.

7. Praktische tips

Elke 3 maanden vindt een opleidingsvergadering plaats, met alle AIOS en de opleiders (dit is verplicht, en vastgelegd in het opleidingsplan). Deze dient te worden genotuleerd zodat de notulen ter inzage beschikbaar zijn voor alle betrokkenen en de evaluatievisitatiecommissie.

Daarnaast is het als AIOS-groep raadzaam periodiek (bijvoorbeeld eens per maand) met de opleider te overleggen over praktische zaken betreffende de opleiding. De meeste AIOS zijn georganiseerd in één of andere vorm, zoals een bestuur of AIOS-vertegenwoordiging, die overlegmomenten heeft met de opleiders.

Elk opleidingsziekenhuis heeft een Centrale Opleidingscommissie (COC), die toezicht houdt op alle medisch specialistische vervolgopleidingen in dat ziekenhuis. Zij kunnen ook als tussenpersoon fungeren, als een AIOS-groep er met de eigen opleider niet uit komt. Ziekenhuisbreed zijn alle AIOS vaak verenigd in een AAV (arts-assistentenvereniging). Deze vereniging heeft overleggen met de COC, en kan bijvoorbeeld met de directie of maatschappen onderhandelen over zaken als werktijden en salariering.

Vergoeding voor de kosten van (verplichte) cursussen en congressen vindt plaats vanuit het opleidingsbudget. Vraag hierom bij de opleider, P&O en/of de directie. Verplichte cursussen voor de opleiding volg je onder werktijd. Voor congresbezoek is volgens de CAO een aantal dagen per jaar gereserveerd. Dit mag niet ten koste gaan van je vakantiedagen.

8. Problemen in de opleiding?

Problemen in de opleiding?

- Wanneer er voor aanvang of tijdens de opleiding problemen zijn, moet eerst worden geprobeerd dit op lokaal niveau, in goed overleg, met het opleidingsteam te bespreken en op papier vast te leggen. Indien het geschil niet op de werkplek zelf kan worden opgelost, kan de COC worden ingeschakeld, de hoofdopleider en eventueel een mediator. Mocht dit niet leiden tot een oplossing dan kan als laatste het geschil aan de Commissie Geschillen van de KNMG worden voorgelegd. Deze commissie bestaat uit twee juristen, een opleider en een AIOS/JNIV-bestuurslid.
- Ervaar je problemen in je opleiding, met je opleider of in je opleidingsziekenhuis, dan kun je ook contact opnemen met het JNIV-bestuur (jniv@internisten.nl) of via de whatsapp van de ziekenhuisvertegenwoordiging). Wij kunnen kijken welke weg je het beste kunt bewandelen, afhankelijk van het probleem.
- De Jonge Specialist (DJS) behartigt de belangen van alle AIOS in Nederland. Ook daar kun je terecht met problemen, vooral indien het problemen betreft die ook AIOS betreft van andere specialisaties, zie pagina 6 van dit document.

9. Nuttige adressen en websites

Bureau NIV

Domus Medica
Mercatorlaan 1200
3528 BL Utrecht
Tel.: 030-899 0654
www.internisten.nl / info@internisten.nl

Landelijk COIG secretariaat

Liselore Knape
Bureau NIV
coig@internisten.nl

JNIV

<https://www.internisten.nl/jniv/bestuur/> / jniv@internisten.nl

KNMG

Domus Medica
Mercatorlaan 1200
3528 BL Utrecht
Tel.: 088-4404200
www.knmg.nl / info@fed.knmg.nl

RGS (Opleiding)

Domus Medica
Mercatorlaan 1200
3528 BL Utrecht
Tel.: 088-4404380
opleiding@fed.knmg.nl
<https://www.knmg.nl/ik-ben-arts/rgs/mijnrgs> / mijnrgs@fed.knmg.nl

LAD

Domus Medica
Mercatorlaan 1200
3528 BL Utrecht
Tel.: 088-1344100
www.lad.nl / bureau@lad.nl

FMS

Domus Medica
Mercatorlaan 1200
3528 BL Utrecht
Tel.: 088-5053434
www.demedischspecialist.nl / info@demedischspecialist.nl

DJS

www.dejongespecialist.nl / info@dejongespecialist.nl